Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 13. októbra 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Technické predpisy v odvetví hazardných hier — Smernica 98/34/ES — Pojem ‚technický predpis' — Povinnosť členských štátov oznámiť Európskej komisii všetky návrhy technických predpisov — Neuplatniteľnosť predpisov, ktoré sú technickými predpismi neoznámenými Komisii"

Vo veci C-303/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Okręgowy w Łodzi (Krajský súd Lodž, Poľsko) z 24. apríla 2015 a doručený Súdnemu dvoru 22. júna 2015, ktorý súvisí s konaním:

**Naczelnik Urzędu Celnego I w Ł.**

proti

**G. M.,**

**M. S.,**

za účasti:

**Colin Wiliams sp. z o.o.,**

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia E. Regan, A. Arabadžiev, C. G. Fernlund a S. Rodin (spravodajca),

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: I. Illéssy, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 20. apríla 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Naczelnik Urzędu Celnego I w Ł., v zastúpení: M. Gruszka a M. Ziarko, splnomocnení zástupcovia,

— G. M., v zastúpení: S. Sołtysik a M. Górski, adwokaci,

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a D. Lutostańska, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: poľština.

— belgická vláda, v zastúpení: L. Van den Broeck, M. Jacobs a C. Pochet, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci P. Vlaemminck a B. Van Vooren, advocaten,

— grécka vláda, v zastúpení: K. Nasopoulou a S. Lekkou, splnomocnené zástupkyne,

— portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes a P. Fragoso Martins, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: G. Braga da Cruz, A. Szmytkowska, H. Tserepa-Lacombe a A. Stobiecka-Kuik, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. júla 2016,

vyhlásil tento

## Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, 1998, s. 37; Mim. vyd. 13/023, s. 337), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998 (Ú. v. EÚ L 217, 1998, s. 18) (ďalej len „smernica 98/34“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania, ktorého stranami sú Naczelnik Urzędu Celnego I w Ł. (riaditeľ colného úradu I v L.) a odporcovia G. M. a M. S., ktoré sa týka porušenia daňových predpisov.

### Právny rámec

*Právo Únie*

3 Článok 1 smernice 98/34 stanovuje:

„Na účely tejto smernice platia nasledujúce vymedzenia pojmov:

1. ‚výrobok‘ je každý priemyselne vyrábaný výrobok a každý poľnohospodársky výrobok vrátane rybích výrobkov;

2. ‚služba‘ je každá služba poskytovaná informačnou spoločnosťou, to jest každá služba, ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb.

…

3. ‚technická špecifikácia‘ je špecifikácia obsiahnutá v dokumente stanovujúcom charakteristiky, ktoré sa od výrobku vyžadujú, ako je napríklad stupeň kvality, funkčnosť, bezpečnosť alebo rozmery vrátane požiadaviek vzťahujúcich sa na výrobok z hľadiska názvu, pod ktorým sa predáva, a tiež terminológie, symbolov, skúšania a skúšobných metód, balenia, označovania alebo štítkovania a postupov posudzovania zhody.

…

4. ‚iné požiadavky' sú požiadavky iné ako technická špecifikácia; sú kladené na výrobok s cieľom ochrany najmä spotrebiteľov alebo životného prostredia a ovplyvňujú životnosť [životný cyklus – *neoficiálny preklad*] výrobku po jeho uvedení na trh. Ide o požiadavky, ako sú podmienky používania, opätovného používania a spotreby alebo zneškodňovania v prípadoch, v ktorých môžu mať takéto podmienky významný vplyv na zloženie alebo povahu výrobku alebo na jeho odbyt [uvedenie na trh – *neoficiálny preklad*];

5. ‚pravidlá, vzťahujúce sa na služby' sú požiadavky všeobecnej povahy, ktoré sa vzťahujú na zriaďovanie a vykonávanie služieb v zmysle bodu 2, najmä ustanovenia týkajúce sa poskytovateľa služby, služieb ako takých a ich príjemcu a vylučujúce všetky pravidlá netýkajúce sa špecificky služieb tak, ako sú definované v tomto bode.

…

11. ‚technický predpis' sú technické špecifikácie a ďalšie [iné – *neoficiálny preklad*] požiadavky alebo pravidlá o službách vrátane príslušných správnych opatrení, dodržiavanie ktorých je v prípade predaja [uvedenia na trh – *neoficiálny preklad*], poskytovania služieb, zriadenia poskytovateľa alebo používania služby v členskom štáte alebo na väčšej časti jeho územia *de facto* alebo *de jure* povinné, ako aj zákony, predpisy alebo administratívne opatrenia, okrem tých, ktoré sú uvedené v článku 10, ktoré zakazujú výrobu, dovoz, predaj [uvedenie na trh – *neoficiálny preklad*] alebo používanie výrobku alebo zakazujúce poskytovanie alebo používanie služby alebo usadenie sa subjektu v členskom štáte ako poskytovateľa služby.

…“

4 Článok 8 ods. 1 tejto smernice má toto znenie:

„Členské štáty okamžite oznámia Komisii, s výhradou článku 10, všetky návrhy technických predpisov; okrem tých prípadov, keď návrh technického predpisu obsahuje iba prenos medzinárodnej alebo európskej normy a keď postačí informácia o príslušnej norme. Členské štáty oznámia Komisii aj dôvody, pre ktoré je uzákonenie takéhoto technického predpisu potrebné, keď to nebude zjavné už z návrhu technického predpisu.

…“

*Poľské právo*

5 Ustawa o grach hazardowych (zákon o hazardných hrách) z 19. novembra 2009 (Dz. U. 2009, č. 201, položka 1540) v článku 6 ods. 1 v jeho znení uplatniteľnom na konanie vo veci samej (ďalej len „zákon o hazardných hrách“) stanovuje:

„Na prevádzkovanie ruletových hier, kartových hier, hier s kockami a hier na automatoch je potrebná koncesia na prevádzkovanie kasína.“

6 Článok 14 ods. 1 uvedeného zákona stanovuje:

„Usporadúvanie ruletových hier, kartových hier, hier s kockami a hier na automatoch je povolené iba v kasínach.“

**Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka**

7 Na Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi (Okresný súd Lodž, Poľsko), podal riaditeľ colného úradu I v Lodži obžalobu na G. M. a M. S. z dôvodu, že v období od 6. júla 2012 do 23. januára 2013 organizovali hry na automatoch bez koncesie na prevádzkovanie kasína podľa článku 6 ods. 1 zákona o hazardných hrách. Také konanie sa považuje za porušenie predpisov poľského daňového práva.

8 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi (Okresný súd Lodž) uznesením z 13. januára 2015 zastavil konanie vedené voči G. M. a M. S.

9 V nadväznosti na rozsudok z 19. júla 2012, Fortuna a i. (C-213/11, C-214/11 a C-217/11, EU:C:2012:495), uvedený súd konštatoval, že článok 6 ods. 1 zákona o hazardných hrách, podľa ktorého na vykonávanie činností hier na automatoch je potrebná koncesia na prevádzkovanie kasína, je technický predpis a že vzhľadom na skutočnosť, že tento článok nebol Európskej Komisii oznámený, nemožno sa ho voči obžalovaným dovolávať.

10 Riaditeľ colného úradu I v Ł. podal proti uzneseniu, ktoré vydal Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi (Okresný súd Lodž) odvolanie na vnútroštátny súd.

11 Keďže hracie automaty, ktorých sa týka konanie vo veci samej, boli nadobudnuté v Českej republike, tento súd sa venoval dôsledkom neoznámenia článku 6 ods. 1 zákona o hazardných hrách Komisii.

12 Na jednej strane vnútroštátny súd neodignoroval judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej porušenie povinnosti oznámenia technických predpisov spôsobuje neúčinnosť uvedených predpisov, takže sa ich nemožno dovolávať voči tretím osobám. Na druhej strane tento súd pripomína judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej členské štáty môžu určiť ciele svojej politiky v oblasti organizovania hazardných hier. Okrem toho uvedený súd poznamenáva, že podľa tej istej judikatúry uložené obmedzenia možno posudzovať iba vzhľadom na ciele, ktoré sledujú vnútroštátne orgány dotknutého členského štátu, a na úroveň požadovanej ochrany, pričom tieto obmedzenia musia navyše spĺňať podmienky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora, pokiaľ ide o ich primeranosť.

13 Okrem toho vnútroštátny súd zastáva názor, že konanie vo veci samej sa odlišuje od vecí, v ktorých boli vyhlásené rozsudky z 30. apríla 1996, CIA Security International (C-194/94, EU:C:1996:172), a z 8. septembra 2005, Lidl Italia (C-303/04, EU:C:2005:528), z dôvodu skutočnosti, že neoznámené technické predpisy v uvedených veciach sa týkali právnych úprav, ktoré nepodliehali rovnakým obmedzeniam ako hazardné hry. Tento súd zastáva názor, že článok 8 smernice 98/34 je preto potrebné vykladať s určením toho, či ho možno chápať v tom zmysle, že vzhľadom na článok 36 ZFEÚ je prípustné, aby sa neoznámené predpisy najskôr preskúmali na základe tohto článku, a uplatňovanie neoznámených ustanovení sa odmietlo, iba ak tieto ustanovenia nepredstavujú obmedzenie zlučiteľné s uvedeným článkom Zmluvy o FEÚ.

14 Nakoniec uvedený súd poznamenáva, že sotva totiž možno bezvýhradne akceptovať nevyhnutný následok neoznámenia technických predpisov bez toho, aby bolo možné posúdiť, či tieto predpisy patria do rámca uvedeného v článku 36 ZFEÚ. Podľa vnútroštátneho súdu automatická neuplatniteľnosť takýchto predpisov by mala za dôsledok úplnú slobodu organizovania hazardných hier. Bezpodmienečná povaha dôsledku neoznámenia by podľa tohto súdu mohla tiež destabilizovať politiku štátu v iných oblastiach.

15 Za týchto okolností Sąd Okręgowy w Łodzi (Krajský súd Lodž, Poľsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Môže sa článok 8 ods. 1 smernice 98/34 vykladať v tom zmysle, že v prípade neoznámenia predpisov, ktoré sú klasifikované ako technické predpisy, možno rozlišovať medzi následkami takým spôsobom, že v prípade predpisov týkajúcich sa slobôd, ktoré nepodliehajú obmedzeniam podľa článku 36 ZFEÚ,

následkom neoznámenia musí byť to, že predpisy nemožno uplatniť v určitom konaní, v ktorom sa má rozhodnúť, zatiaľ čo v prípade predpisov týkajúcich sa slobôd, ktoré podliehajú obmedzeniam podľa článku 36 ZFEÚ, vnútroštátny súd, ktorý je zároveň súdom Únie, môže preskúmať, či tieto predpisy napriek neoznámeniu spĺňajú požiadavky podľa článku 36 ZFEÚ a môžu byť uplatnené?“

## O prejudiciálnej otázke

16 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry v rámci konania na základe spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, zakotveného v článku 267 ZFEÚ, prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie vo veci, o ktorej vnútroštátny súd rozhoduje. V tomto smere Súdnemu dvoru prípadne prináleží právo preformulovať otázky, ktoré sú mu predložené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. apríla 2016, Oniors Bio, C-233/15, EU:C:2016:305, bod 30 a citovanú judikatúru). Navyše Súdny dvor môže vziať do úvahy aj ustanovenia práva Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával (uznesenie zo 14. júla 2016, BASF, C-456/15, neuverejnené, EU:C:2016:567, bod 15 a citovaná judikatúra).

17 V tejto súvislosti treba poznamenať, že vnútroštátny súd vychádza z predpokladu, že taký predpis, aký uvádza článok 6 ods. 1 zákona o hazardných hrách patrí pod pojem „technický predpis“ v zmysle smernice 98/34, ktorý podlieha oznamovacej povinnosti podľa článku 8 ods. 1 tejto smernice, porušenie ktorej je sankcionované neuplatniteľnosťou takého predpisu.

18 V tomto kontexte treba pripomenúť, že pojem „technický predpis“ sa vzťahuje na štyri kategórie opatrení, ktorými sú, po prvé, „technická špecifikácia“ v zmysle článku 1 bodu 3 smernice 98/34, po druhé, „iné požiadavky“, tak ako sú definované v článku 1 bode 4 tejto smernice, po tretie, „pravidlá vzťahujúce sa na služby“, uvedené v článku 1 bode 5 uvedenej smernice, a po štvrté, „zákony, predpisy alebo administratívne opatrenia, ktoré zakazujú výrobu, dovoz, uvedenie na trh alebo používanie výrobku alebo zakazujú poskytovanie alebo používanie služby či usadenie sa subjektu v členskom štáte ako poskytovateľa služby“ v zmysle článku 1 bodu 11 tej istej smernice (rozsudok zo 4. februára 2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, bod 70).

19 V tejto súvislosti treba v prvom rade pripomenúť, že pojem technická špecifikácia predpokladá, že vnútroštátne opatrenie sa nevyhnutne týka výrobku alebo jeho balenia ako takých, a teda stanovuje požadované charakteristiky výrobku. Naopak, keď vnútroštátne opatrenie upravuje podmienky na založenie podnikov, akými sú ustanovenia, ktoré podmieňujú výkon nejakej odbornej činnosti, ako závislé od predošlého povolenia, tieto podmienky nie sú technickým predpisom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. apríla 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, body 57 a 59 a citovanú judikatúru).

20 Po druhé, na to, aby vnútroštátne opatrenie mohlo byť kvalifikované ako „iná požiadavka“ v zmysle článku 1 bodu 4 smernice 98/34, musí predstavovať „podmienku“, ktorá môže mať významný vplyv na zloženie, povahu výrobku, alebo na jeho uvedenie na trh (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2012, Fortuna a i., C-213/11, C-214/11 a C-217/11, EU:C:2012:495, bod 35, ako aj citovanú judikatúru). Treba však overiť, či také opatrenie treba kvalifikovať ako „podmienku“ týkajúcu sa používania predmetného výrobku alebo naopak, ide o vnútroštátne opatrenie, ktoré patrí do kategórie technických predpisov uvedených v článku 1 bode 11 smernice 98/34. Zaradenie do jednej alebo druhej z týchto dvoch kategórií technických predpisov závisí od dosahu zákazu, ktorý toto opatrenie zavádza (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. apríla 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, body 73 a 74).

21 Po tretie pojem „technický predpis“ uvedený v článku 1 bode 5 smernice 98/34 sa vzťahuje výlučne na predpisy týkajúce sa služieb informačnej spoločnosti, teda služieb poskytovaných na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. júna 2005, Mediakabel, C-89/04, EU:C:2005:348, bod 19).

22 Vzhľadom na tieto úvodné úvahy treba položenú otázku chápať tak, že vnútroštátny súd chce vedieť, či sa článok 1 smernice 98/34 má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne ustanovenie, o ktoré ide vo veci samej, patrí pod pojem „technický predpis“ v zmysle tejto smernice.

23 Na úvod treba konštatovať, že také ustanovenie, ktoré prevádzkovanie ruletových hier, kartových hier, hier s kockami a hier na automatoch podmieňuje držbou koncesie na prevádzkovanie kasína, nepredstavuje „technickú špecifikáciu“ v zmysle článku 1 bodu 3 smernice 98/34, keďže sa netýka výrobku alebo jeho balenia ako takých a nestanovuje charakteristiky, ktoré sa od výrobku vyžadujú.

24 V nadväznosti na to uvedené ustanovenie nepatrí do kategórie „pravidlá, vzťahujúce sa na služby“ informačnej spoločnosti v zmysle článku 1 bodu 5 smernice 98/34, keďže sa netýka „služieb informačnej spoločnosti“ v zmysle článku 1 bodu 2 tejto smernice.

25 Nakoniec, na účely určenia, či článok 6 ods. 1 zákona o hazardných hrách patrí pod článok 1 bod 4 smernice 98/34 alebo pod článok 1 bod 11 tejto smernice, treba overiť, či také ustanovenie ako „podmienka“ týkajúca sa používania predmetného výrobku môže mať významný vplyv na zloženie, povahu, alebo na uvedenie predmetného výrobku, v danom prípade hracích automatov, na trh, alebo či ide o vnútroštátne opatrenie, ktoré patrí do kategórie zákazov uvedenej v článku 1 bode 11 predmetnej smernice.

26 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že je to článok 14 ods. 1 zákona o hazardných hrách, ktorý obmedzuje usporadúvanie ruletových hier, kartových hier, hier s kockami a hier na automatoch iba na kasína. Toto ustanovenie bolo oznámené Komisii ako „technický predpis“ vzhľadom na skutočnosť, že Súdny dvor už na jednej strane rozhodol, že vnútroštátne opatrenie, ktoré vyhradzuje prevádzkovanie určitých hazardných hier iba pre kasína, predstavuje „technický predpis“ v zmysle článku 1 bodu 11 smernice 98/34, keďže môže podstatne ovplyvniť povahu výrobkov používaných v tomto kontexte alebo ich uvádzanie na trh, a na druhej strane, že zákaz prevádzkovať určité výrobky mimo kasín môže podstatným spôsobom ovplyvniť uvádzanie týchto výrobkov na trh redukovaním prevádzkových kanálov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2015, Berlington Hungary a i., C-98/14, EU:C:2015:386, body 98 a 99).

27 Naopak, článok 6 ods. 1 tohto zákona, ktorý stanovuje, že na prevádzkovanie ruletových hier, kartových hier, hier s kockami a hier na automatoch je potrebná koncesia na prevádzkovanie kasína, nebol oznámený.

28 Tézu Komisie, podľa ktorej existuje úzke spojenie medzi predmetnými dvomi vnútroštátnymi ustanoveniami, ktoré vedie k tomu, že v súvislosti s článkom 6 ods. 1 nemožno nebrať do úvahy článok 14 ods. 1 zákona o hazardných hrách tohto zákona, nemožno prijať. Ako totiž uviedol generálny advokát v bodoch 38 až 44 svojich návrhov, článok 6 ods. 1 uvedeného zákona a článok 14 ods. 1 toho istého zákona majú odlišné funkcie a odlišnú pôsobnosť. Opisný prvok uvedený v článku 6 ods. 1 tohto zákona, ktorý slúži na označenie predmetného povolenia ako koncesie na „prevádzkovanie kasína“, nemení tento záver.

29 Preto treba konštatovať, že článok 6 ods. 1 zákona o hazardných hrách nemožno považovať za „inú požiadavku“ v zmysle článku 1 bodu 4 smernice 98/34, pretože povolenie, ktoré toto vnútroštátne ustanovenie vyžaduje na prevádzkovanie hazardných hier, predstavuje podmienku uloženú vo vzťahu k činnosti organizovania takýchto hier, a to na rozdiel od článku 14 ods. 1 tohto zákona, ktorý stanovuje podmienky vo vzťahu k predmetným výrobkom a zakazuje ich prevádzkovanie mimo kasín.

30 Judikatúrou je ustálené, že vnútroštátne predpisy, ktoré obsahujú len podmienky na zakladanie podnikov alebo poskytovanie služieb podnikmi, ako napríklad predpisy, ktoré podmieňujú vykonávanie profesijnej činnosti predchádzajúcim povolením, nie sú technickými predpismi v zmysle článku 1 bodu 11 smernice 98/43 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. februára 2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, bod 76 a citovanú judikatúru).

31 V dôsledku toho treba konštatovať, že ustanovenie, akým je článok 6 ods. 1 zákona o hazardných hrách, nie je technickým predpisom v zmysle smernice 98/34.

32 Za týchto okolností nie je potrebné skúmať dôsledky porušenia povinnosti oznámenia technického predpisu.

33 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že na položenú otázku treba odpovedať tak, že článok 1 smernice 98/34 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne ustanovenie, o ktoré ide vo veci samej, nepatrí pod pojem „technický predpis“ v zmysle tejto smernice, ktorý podlieha povinnosti oznámenia podľa článku 8 ods. 1 uvedenej smernice, pričom porušenie tejto povinnosti sa sankcionuje neuplatniteľnosťou takého predpisu.

## O trovách

34 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

**Článok 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998, treba vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne ustanovenie, o ktoré ide vo veci samej, nepatrí pod pojem „technický predpis“ v zmysle tejto smernice, ktorý podlieha povinnosti oznámenia podľa článku 8 ods. 1 uvedenej smernice, pričom porušenie tejto povinnosti sa sankcionuje neuplatniteľnosťou takého predpisu.**

Podpisy